

KAM DO MUZEA

Galerie ikon

Součástí komplexu kostela sv. Klementa je také Galerie ikon. Sběrka zahrnuje na 30 středověkých děl. Většina z nich vznikla přímo v Ohridu, zbytek sem přišel jako dar z Konstantinopole a Soluně. Některé ikony byly určeny pro nošení v procesích, a proto jsou pomalovány z obou stran. Vystavené ikony pocházejí z různých dob od 11. do 19. století. Většina z děl používá hlavně tyto barvy: zlatou, fialovou a odstíny žluté. Některé mají stříbrné orámování s miniaturními biblickými detaily či různými ornamenty. K úplně nejcenějším ikonám patří Zvěstování s vyobrazením Matky Boží a Archanděla Gabriela. Za nejstarší se považuje ikona sv. Basila a Mikoláše, jejíž vznik spadá někdy do první poloviny 11. století.

Národní muzeum

Bylo založeno v roce 1516 jako Arcibiskupské museum v kostele sv. Klementa, nyní sídlí z větší části v domě Robevovy rodiny z roku 1863, který je sám o sobě nádhernou ukázkou staré ohridské architektury s dřevěnými okny a nepravidelnými patry. Sbírky obsahují především archeologické dědictví regionu Ohridu a Strugy. Etnografické sbírky jsou uloženy v domě Urania. Otevřeno: kromě pondělí denně 10 – 14 a 17 – 22 h.

INFORMACE

O Makedonii bohužel neexistuje příliš turistických průvodců. Velká nakladatelství ji dosud víceméně ignorují. A to není zdaleka řeč jen o češtině. Výjimkou je necelých dvacet stránek, které se této zemi věnují, v knížce Jadranské pobřeží (2001), kterou z proslulé řady Lonely Planet do češtiny převedlo a vydalo nakladatelství Svojtka and Co.

Internet:
www.ohrid.org.mk
www.ohrid.com.mk
www.lakes-travel.com
www.macedonia.org
<http://faq.macedonia.org>

FOTO: ADELA POLÁKOVÁ

Opravený kostel sv. Pantelejmona, kde je opět pohřben sv. Klement.

→ kousku sedm set metrů nad mořem.

Ohridské jezero má nádhernou polohu. Ze západu i z východu ho obklopují hory – Mokra Planina (1589 m) a Jablanica (1945 m) na albánské a hřeben Galičica (2255 m) na makedonské straně, sever a jih přechází v údolí.

Po většinu času jsou modrozelené vody tohoto přírodního skvostu klidné jako hladina rybníka, ale když přijde bouře, vzednou se vlny, které člověka zmáčí jako divoký mořský příboj.

Vzdělanost z Ohridu

Lidé žili na březích Ohridského jezera odjakživa. Archeologové hovoří už o neolitu, tedy nějakých šest tisíc let před Kristem. Později tu blízce příbuzní Illyřů založili osadu Lychnidos. Uprostřed 4. století před naším letopočtem je přemohl Filip II. Makedonský. Ale už o dvě stě let později dobyli oblast Římané a vedli tudy obchodní cestu Via Egnatia spojující Jaderské moře s Egejským. Koncem třetího století našeho věku sem začalo pronikat křesťanství.

V 6. století, kdy byl Lychnidos součástí Byzantské říše, začali Slované přecházet Dunaj a pronikat hluboko do nitra Balkánu. Tady se usadil slovanský kmen zvaný Brsjaci. A Slované také dali městu nové jméno – Ohrid (správně vyslovované Ochrid). Poprvé je o něm zmínka koncem 9. sto-

letí a prý pochází ze slov „vo hrid“, což není nic jiného než popis polohy města, ta dvě slova totiž znamenala „na kopci“.

Těžko říct, jak by se Ohrid vyvíjel dál, nebýt Moravy: Když byla na Velké Moravě zakázána slovanská liturgie, již přinesli Cyril s Metodějem, zbylí věrozvěsti byli vyhnáni. Dva nejznámější učedníci slavných bratrů Klement a Naum došli v rozmezí čtrnácti let až k břehům Ohridského jezera. S jejich příchodem se z Ohridu na přelomu 9. a 10. století stalo hlavní centrum slovanské kultury

a vzdělanosti. Při Klementově klášteře vznikla první ohridská literární škola. Vyšlo z ní na tři a půl tisíce žáků, kteří šířili vzdělanost po východní Evropě, nejdál dokonce až v Kyjevě.

Město Ohrid, památka UNESCO

Dá-li se jezero nazvat makedonským klenotem, pak město Ohrid je zářivým drahokamem tohoto šperku. Dva tisíce a čty-

ři sta let posazené na kopci, který spadá přímo do jezerních vod. V hradbách uzavřené, s krivolakými uličkami šplhajícími vzhůru, kamennou dlažbou z kočičích hlav tak nepravděpodobnou, že je pomalu umění nezvrtnout si kotník. S červenými střechami starých domků, které zaplňují každý prostor od vrcholku až po vodní břehy. S rybářskými bářkami, co každé ráno vyjíždějí, aby odpoledne přivezly tučný úlovek. Z vrcholu kopce shlíží mohutná pevnost, níže pak pravoslavné kláštery. UNESCO si nemohlo nevšimnout Ohridu a jeho jezera: už v roce 1980 je zařadilo na seznam světového dědictví.

Dominantou města je právě obrovská pevnost cara Samuela, jejíž součástí jsou tři kilometry hradeb a strážních věží. Výhled z hradebních ochozů je náramný: dole leží městečko, před vámi se táhne do dálky jezero a všude kolem hory.

Koncem 10. století nechal pevnost vystavět Samuel, který spolu s bratry a otcem povstal proti bulharské nadvládě. Samuel vytvořil z Makedonie centrum celé říše, Ohrid se dokonce na čas stal hlavním městem. V roce 1014 porazili Samuela byzantští vojáci, zajali 14 tisíc jeho mužů a všechny je oslepili. Každý stý „vyvázl“ s jedním okem. Krutá událost jako by předznamenala osud Makedonie na dalších tisíc let, kdy si ji velmoci přehazovaly jako kus hadru. Jak oslábl poli-